

ผนวก ค

คดี Roe & Wade 410 U.S. 113

Jane Roe สตรียังไม่ได้แต่งงานแต่มีครรภ์ฟ้องขอให้ศาลสูงสหรัฐวินิจฉัยว่ากฎหมายของมลรัฐเท็กซัสขัดต่อรัฐธรรมนูญ โดยยอมให้อาจทำแท้งได้เพื่อรักษาชีวิตมารดาเท่านั้น ผู้พิพากษา Blackmun ผู้เขียนคำพิพากษาของศาล วินิจฉัยว่ากฎหมายของรัฐเท็กซัสขัดต่อรัฐธรรมนูญ โดยให้เหตุผลว่าการทำแท้งเป็นปัญหาที่ต้องระวัง เพราะไม่ว่าจะวินิจฉัยทางใดกรณีจะมีผลต่อความรู้สึกในสังคมอย่างมาก ความเห็นเกี่ยวกับการทำแท้งจะต้องคำนึงถึงการสั่งสอนของศาสนา ทศนะเกี่ยวกับชีวิตและครอบครัว คุณค่าของชีวิต และมาตรฐานทางศีลธรรม และโดยเฉพาะปัจจุบันนี้ปัญหาการเพิ่มของประชากร สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ ความยากจนในสังคมและความรู้สึกด้านเชื้อชาติ ยิ่งทำให้การวินิจฉัยปัญหายากขึ้นไปอีก ปัญหาเบื้องต้น คือ สตรีมีสิทธิที่จะทำแท้งหรือไม่ ซึ่งศาลเห็นว่า สิทธิส่วนบุคคล (right of privacy) แม้จะไม่ระบุให้แจ้งชัดในรัฐธรรมนูญ แต่ศาลก็ยอมรับแล้วตั้งแต่ในอดีตว่าเป็นสิทธิที่แฝงตัวอยู่ในรัฐธรรมนูญนั่นเอง การที่รัฐไม่ยอมรับสิทธิที่จะเลือกในกรณีนี้มีผลต่อมารดาอย่างมาก ความเป็นแม่และภาระในการมีบุตรอาจก่อให้เกิดความยุ่งยากทั้งทางจิตใจและร่างกายของมารดา รวมทั้งมีผลเสียแม้แต่ต่อเด็กที่จะคลอดมาโดยไม่ได้รับการเลี้ยงดูตามสมควร การปฏิเสธสิทธิในการทำแท้งของสตรีจึงเป็นการใช้อำนาจของรัฐมากเกินไป แต่ขณะเดียวกันจะถือว่าสตรีมีสิทธิที่จะทำแท้งโดยเด็ดขาดไม่ได้ เพราะรัฐมีหน้าที่ช่วยเหลือพิทักษ์สุขภาพในด้านสุขภาพของมารดาได้ ในเมื่อการทำแท้งอาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตมารดาสำหรับกรณีมีผู้แย้งว่ารัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 14 ซึ่งกำหนดให้มลรัฐต่างๆ ให้ความเคารพต่อสิทธิส่วนบุคคลและทารกในครรภ์ก็เป็น “บุคคล” ในความหมายของกฎหมาย กฎหมายจึงต้องพิทักษ์รักษาชีวิตในครรภ์ด้วย ศาลเห็นว่าแม้จะยอมรับว่าชีวิตมนุษย์ได้เริ่มต้นมาแล้วก่อนมีการคลอด แต่จะเริ่มต้น ณ จุดใดเกี่ยวข้องกับวิชาการหลายด้าน ซึ่งปัจจุบันศาลเห็นว่าวิชาการยังไม่ก้าวหน้าพอที่จะค้นหาจุดนี้ได้ แต่ในกฎหมายทารกในครรภ์ยังไม่เป็น “บุคคล” ตามกฎหมาย และรัฐจะเข้าไปคุ้มครองได้เมื่อทารกในครรภ์เริ่มมีความอยู่รอด (visibility) แล้วเท่านั้น ในสหรัฐอเมริกาผู้หญิงจึงมีสิทธิทำแท้งได้ภายในสามเดือนแรกของการตั้งครรภ์ อย่างไรก็ตาม กรณีดังกล่าวเป็นข้อโต้เถียงมาจนถึงปัจจุบัน โดยศาลสูงสหรัฐ ถูกกล่าวหาว่าทำลายชีวิตคือตัวอ่อนตั้งแต่แรกเกิด ในขณะที่ศาลปฏิเสธว่า ไม่มีอำนาจในการกำหนดว่าชีวิตเริ่มต้นเมื่อใด ฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับคำพิพากษาของศาลสูง จึงเริ่มขบวนการที่เรียกว่า “Right to Life” หรือ “Pro-Life” ซึ่งเห็นว่าทารกที่ปฏิสนธิขึ้นในครรภ์นั้นเป็นมนุษย์ผู้มี

สิทธิในชีวิต ดังนั้นจึงมีสิทธิที่จะดำรงชีวิตต่อไปในโลก การทำลายชีวิตในครรภ์นั้นเป็นบาปเท่าๆกับการฆ่าคน ขณะที่ฝ่ายที่เห็นด้วยกับคำพิพากษากลับเห็นว่า ไม่มีใครสามารถระบุได้อย่างแน่ชัดว่าชีวิตมนุษย์เริ่มต้นเมื่อใด แต่สิ่งที่กำหนดได้ คือ สิทธิที่จะเลือกและเป็นผู้ตัดสินใจว่าให้มีการตั้งครรภ์ต่อไปหรือจะยุติการตั้งครรภ์ ซึ่งเป็นเรื่องเสรีภาพในเนื้อตัวร่างกายของแต่ละบุคคล หญิงทุกคนควรมีสิทธิจะตัดสินใจได้ว่าจะอุ้มท้องตัวอ่อนจนกว่าจะคลอดหรือเลือกที่จะทำแท้ง นอกจากนี้ในสภาพสังคมปัจจุบันที่เชื่อต่อกิจกรรมในทางเพศ ถือเป็นเรื่องน่าเศร้า แต่การที่ต้องให้เด็กเกิดมาโดยพ่อแม่ไม่ต้องการ หรือไม่อยู่ในฐานะที่จะให้การเลี้ยงดูได้เป็นอย่างดีย่อมเป็นผลร้ายต่ออนาคตของเด็กเอง และยังไม่สามารถทำแท้งได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายและตามหลักวิชาการแพทย์แล้ว ผู้หญิงส่วนหนึ่งก็จะทำแท้งในลักษณะของการลักลอบทำแท้ง ซึ่งอาจเป็นอันตรายถึงแก่ชีวิตหรือเจ็บป่วยเรื้อรังจากการทำแท้งนั้น ดังนั้น เมื่อเราไม่สามารถห้ามการทำแท้งทำไมเราจึงไม่แก้ไขกฎหมายให้สิทธิผู้หญิงสามารถที่จะเลือกทำแท้งได้กลุ่มนี้เรียกว่า “Right to Choose” หรือ “Pro-Choice”